

Університету — п'ять років

Газета заснована 30 вересня 1988 року

Alma Mater

Число 1-2 (158-159)

вересень '97

ВИДАННЯ ПРИКАРПАТСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Нашому університету виповнилося п'ять років. Здавалося б, зовсім недавно Президент України Леонід Кравчук урочисто відкривав перший університет незалежної держави. Та скільки етапних подій пережив за цей період молодий навчальний заклад! Досить згадати: нові факультети - юридичний, економічний, філософський, фізкультурний, нові спеціальності - хімія, психологія, славістика, релігієзнавство, декоративно-ужиткове мистецтво, дизайн, диригування. Перехід на університетські програми вимагав від кожного із нас - від професора до асистента - освоїти суттєво відмінні курси, опанувати системою спеціалізації, зрештою змінити самі пріоритети навчання - від вузької професіоналізації вийти на шлях широкої фундаментальної освіти.

І результати не забарилися. Без перебільшення сотні нових спецкурсів, нова тематика дипломних проектів, орієнтація на наукову підготовку студентів - усе це стало органічним компо-

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ПРО СТВОРЕННЯ ПРИКАРПАТСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

З метою дальшого піднесення рівня вищої освіти та забезпечення розвитку вузівської науки, зміцнення навчальної бази і розширення можливостей підготовки висококваліфікованих кадрів для народного господарства України постановляю: утворити Прикарпатський університет на базі Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені В. Стефаніка.

Президент України Л. КРАВЧУК.
м. Київ, 26 серпня 1992 р.

ністю працюють спеціалізовані ради для захисту кандидатських і докторських дисертацій. До наукових бібліотек надходять фундаментальні праці, підготовлені університетським видавництвом «Плай». Серед них варто назвати ґрунтовну колективну монографію «Василь Стефанік - художник слова», яка включила розділи, написані вченими Івано-Франківська, Києва, дослідниками з української діаспори. Позитивну оцінку наукової громадськості викликали перші випуски університетського «Вісника».

Відбулися суттєві зміни і в студентському середовищі. Щорічно зростає прийом в університет. Цього року він склав близько двох тисяч. Такого поповнення наш заклад іще не знав. Поряд із студентами, що поступили в університет за державним замовленням, невпинно збільшується кількість студентів, навчання яких оплачується юридичними або фізичними особами. А це породжує дух здорового змагання, намагання досягти вищих успіхів. До того ж наш навчальний заклад перейшов на систему ступеневої освіти, отож, частина студентів буде завершувати своє навчання на стадії бакалаврату, і лише здібні, працьовиті й наполегливі продовжуватимуть штурмувати вершини знань, здобуваючи звання «спеціаліст» і «магістр». Очевидно, дещо зросте відсів студентів, але волночас і випліється - і вже виділяється - частина найбільш талановитих юнаків і дівчат - майбутніх

дослідників, визначних працівників культури, громадських діячів. Ім - наша постійна увага і підтримка. Маємо радіти кожній науковій публікації студента, кожній перемозі молоді на олімпіадах і конкурсах. Велике задоволення маємо від переможних виступів команди наших волейболісток «Університет», які ввійшли в вищу лігу, легкоатлетів, боксерів, плавців. Художні колективи - викладацькі і студентські, творча діяльність наших провідних майстрів - Христини Фіцалович, Михайла Сливозького, Христини Михайлок, Терези Кальмучон і багатьох, багатьох інших - викликають загальне захоплення, почуття гордості за свій університет.

Основний пріоритет університетської освіти - виростити нову еліту національно свідомих, високоосвічених фахівців, здатних вирішувати найскладніші економічні, технологічні, культурологічні проблеми сучасності. Звичайно, це нове покоління, виховане на ідеях державотворення, націотворення, має бути і носієм високих етичних принципів, християнської моралі. Нова українська інтелігенція народжується сьогодні. І наше завдання - всіляко сприяти виконанню високої місії підготовки справжнього Громадянина великої держави на ім'я Україна.

Віталій КОНОНЕНКО,

ректор університету, академік АПН
України, професор, заслужений
діяч науки і техніки України.

«Тотцею громадян великої держави на ім'я Україна»

нею навчального процесу. А нові спеціальності - це водночас і нові кафедри, нові навчальні кабінети і лабораторії, комп'ютерна техніка, бібліотечні поповнення. Скажімо, така характерна деталь. Кілька років, як відкриває дещо незвичний кабінет українки, а в ньому - близько десяти тисяч книг, виданих в українській діаспорі і переданих у наше користування земляками - відомими вченими, політичними і культурними діячами. Навряд чи інша університетська бібліотека України має таке багатство.

Можна пишатися нашим висококваліфікованим професорсько-викладацьким колективом. Адже знайшли в собі силу і насагу, і знання перебудувати навчальний процес, стати в рівень із сучасними науковими дослідженнями. Найвищої оцінки заслуговує науковий і педагогічний подвиг провідних професорів - засновників своїх шкіл Володимира Грабовецького, Дмитра Фрейка, Івана Климишина, Мирослава Стельмаховича, Володимира Луця, Михайла Фіголя. А поряд із ними виросла нова, молода зміна докторів наук, професорів - Василь Грещук, Богдан Остафійчук, Лідія Орбан, Микола Кугутяк, Степан Хороб, Віктор Москалець, Мирон Черепанів. Симптоматично, що якщо десять років тому щорічно захищалося одна-дві дисертації, то нині - до двадцяти, і в першу чергу із найбільш перспективних для університету спеціальностей - фізики, правознавства, психології, українознавства, історії, мистецтвознавства. А це означає, що в організм університету

могутнім потоком впливаються животворні сили, свіжа думка, заповзятість дослідництва.

За самою своєю суттю університет класичного типу має «обростати» науковими інституціями, коледжами, ліцеями, гімназіями. Цей напрям розбудови обрав і наш навчальний заклад.

Перші здобутки має регіональний науково-дослідний інститут українознавства, який очолив талановитий мовознавець, професор Василь Грещук. Розпочав роботу гуманітарний інститут - навчальний заклад, що поєднає свої зусилля в підготовці

бакалаврів з Духовним катехитичним інститутом. Вагомий науковий доробок має науково-методичний центр етнопедогогіки і народознавства яким керує професор Роман Скульський; досить сказати, що серія праць у галузі етнопедогогіки, підготовлена трьома його співробітниками, одержала високу відзнаку - другу премію Академії педагогічних наук України. Школа-лицей університету стала одним із найбільш престижних навчальних закладів області. В університетський комплекс ввійшли десятки коледжів і технікумів.

Варто згадати і наукові відділи, проблемні лабораторії, що працюють як підрозділи Інститутів Національної академії наук.

Значний резонанс у науковому світі одержали міжнародні і всеукраїнські наукові конференції, проведені університетом. Разом із науковою громадськістю, обласною державною адміністрацією готуємося гідно зустріти 1100-річчя давнього Галича - оплоту державності, нашої слави і гордості.

Загалом за п'ятиріччя науковий потенціал нашого закладу виріс майже вдвічі. Три чверті викладачів мають вчені ступені і звання, близько 40 із них - доктори наук, професори. Успішно діє розгалужена аспірантура і докторантура, їх майбутнє поповнення - перший випуск магістрів, здійснений цього року. На повну потуж-

1-ше вересня. На майдані перед пам'ятником Василеві Стефаніку. День знань

Камера «Fujii»

БУДНІ І СВЯТА

НА СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ БАЗІ

У формуванні висококваліфікованого фахівця, громадянина-патріота Української держави провідна роль відводиться навчально-виховному процесу, в центрі якого - викладач і студент. Завдяки заходам ректорату, деканатів і кафедр в університеті постійно підвищуються якісні показники професорсько-викладацького складу.

Навчальний процес здійснює 325 викладачів, серед яких 5 академіків і членів-кореспондентів галузевих академій, 34 доктори наук, професори, 201 кандидат наук і доцент, що становить понад 72 відсотки загального числа викладачів. За цим критерієм університет входить в число провідних вищих навчальних закладів України. Тільки за останні п'ять років кількість докторів наук, професорів збільшилась на 10 осіб, кандидатів наук і доцентів - на 34 особи.

Кадровий склад поповнюється в основному за рахунок університетської аспірантури. Щороку ви-

вдосконалюється. Створення сучасної наукової бази дозволяє розширювати напрями наукових досліджень, що їх ведуть як викладачі, так і студенти.

Університет, зважаючи на постійні потреби регіону, з кожним роком розширює кількість спеціальностей, з яких готує фахівців. Лише за останні п'ять років вона зросла з 14 до 27.

Викладачі університету щороку випускають у світ значну кількість навчально-методичних підручників, посібників, рекомендацій, необхідних для вдосконалення навчально-виховного процесу. Значним успіхом серед цих видань користуються навчальні підручники й посібники професорів Віталія Кононенка з мовознавства, Івана Климишина з астрономії, Дмитра Фреїка з фізики, Володимира Матвійшина з французької мови, Мирослава Стельмаховича з педагогіки, Володимира Полека з української літератури та інші. Методичні комісії, що працюють на кожному факультеті, сприяють впровадженню у навчальний

ШКОЛА АКАДЕМІКА ДМИТРА ФРЕЙКА

Прикарпатський університет славиться своїми науковими школами. Серед них найвідомішою є наукова школа з тонкоплівкового напівпровідникового матеріалознавства Дмитра Фреїка - дійсного члена Нью-Йоркської Академії Наук, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора хімічних наук, професора, завідуючого кафедрою фізики твердого тіла.

Дмитро Михайлович Фреїк - достойний син і одночасно дбайливий батько університету. В далекі п'ятдесяті роки він з відзнакою закінчив фізико-математичний факультет альма-матері, а невдовзі створив новий науковий напрям і підготував цілу плеяду своїх учнів - понад 25

докторів. Серед них: Анатолій Остапчук, Володимир Чобанюк, Ярослав Солоничний, Іванна Бродина, Ярослав Салій, Володимир Прокопів.

Роботи школи п. Фреїка широко визнані міжнародною науковою громадськістю. Його учні - соросівські професори (Мар'ян Галуцук), соросівські аспіранти (Руслан Запужляк, Ігор Ліщинський), соросівські студенти (Андрій Нич, Лілія Москалюк).

Великий резонанс мають міжнародні наукові конференції з фізики і технології тонких плівок.

На знімку: Академік Дмитро ФРЕЙК із своїми молодими колегами-студентами під час досліджень у лабораторії технології тонких плівок.

Камера «Fuji»

Академічний підрозділ на Прикарпатті

Ще задовго до проголошення суверенітету України педагоги Прикарпаття глибоко усвідомили кризовий стан освіти, яка кочче потребувала свого реформування. Тому було вирішено зусиллями науковців краю виробити регіональну концепцію розвитку освіти в Прикарпатті. У 1990 році авторський варіант такої концепції розробив професор Роман Скульський.

Одним з найважливіших аспектів оновлення змісту навчання та виховання учнів стало широке використання в педагогічному процесі школи ук-

раїнського народознавства, в тому числі етнопедагогіки. Воно стало могутнім засобом відродження, розвитку та утвердження у свідомості дітей та молоді національної культури в усій повноті цінностей, що її складають. У зв'язку з цим визріла й об'єктивна потреба у дослідженнях педагогічних проблем народознавства та українознавства. Тому Академія педагогічних наук України: спільно з керівництвом Прикарпатського університету ім. В. Стефаніка, незважаючи на неабиякі економічні труднощі, знайшли можливим у 1993 році на базі згаданого вузу створити

науково-методичний центр під назвою «Українська етнопедагогіка і народознавство», що функціонує на засадах науково-дослідного інституту АПН України. Його директор - член-кореспондент АПН України, професор Роман Скульський.

Нині в центрі працюють 11 співробітників, в т.ч. 2 дійсних члени АПН України, 4 доктори наук, професори, декілька досвідчених кандидатів наук і доцентів.

За 4 роки центр провів значну науково-дослідну роботу. Видав понад 20 книг, брошур, збірників статей.

кладачі університету захищають дві-три докторських і понад десять кандидатських дисертацій.

Університет має потужну навчально-матеріальну базу. Це, передусім, більш як 200 аудиторій та кабінетів, обладнаних на сучасному рівні. Безупинне зростання обсягу наукової інформації потребує докорінного поліпшення технічного оснащення навчального процесу. Тому з початку 90-х років у розв'язанні цієї проблеми у вузі сталися істотні зрушення. Завдяки кращому забезпеченню факультетів і кафедр технічними засобами перейшли до систематичного застосування їх у навчальному процесі, який тим самим постійно

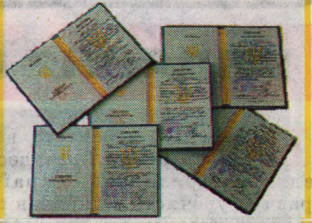
процес нових методик. Про оновлення в методиці свідчать перехід у лекційній роботі від монологу до діалогу, використання дискусії, полеміки під час проведення практичних і семінарських занять.

Інтенсивна розбудова нашого вузу за п'ять років існування як університету посприяла тому, що тут організовано навчально-виховний процес на рівні сучасних вимог, в тісному поєднанні вирішуються завдання підготовки кваліфікованих фахівців і виховання з нашого студентства самовідданих будівничих незалежної Української держави.

Igor ІВАНЦЕВ,
професор

У ЦИФРАХ І ФАКТАХ

Прикарпатський університет імені Василя Стефаніка - найстарший вищий навчальний заклад Івано-Франківської області. Указом Президента України від 26 серпня 1992р. його створено на базі педагогічного інституту (колишнього Станіславського учительського інституту, заснованого в 1940 році).

Нині університет готує магістрів, спеціалістів, бакалаврів за 22 спеціальностями. За роки існування навчальним закладом підготовлено понад 35000 фахівців. Вони працюють у державних адміністраціях, виборчих органах, різних галузях господарства, науки, культури і освіти України.

Помітна частина випускників продовжує свою діяльність на кафедрах університету. Це заслужений діяч мистецтв України, професор Михайло Сливоский, народна артистка України, професор Христина Фіцалович, заслужений діяч науки і техніки, професор Фреїк Д. М., професори Васишин Б.В., Грещук В.В., Кугутяк М.В., Остафійчук Б.К., Пташник Б.Й., Ступарик Б.М., Федорчак П.С., Хрущ В.Д., Черепанін М. В.

Навчально-виховну роботу і науково-дослідну діяльність в університеті здійснює понад 350 викладачів. В їх складі - 37 докторів наук, професорів, 6 академіків і членів-кореспондентів галузевих академій наук України, 200 кандидатів наук, доцентів. Серед них мають свої наукові школи заслужені діячі науки і техніки професори Грабовецький В.В., Кононенко

В.І., Фреїк Д.М., заслужений працівник вищої школи України, професор Климишин І.А., академік Академії педагогічних наук України, професор Стельмахович М.Г., заслужений художник України, професор Фіголь М.П.

Факультети і кафедри підтримують зв'язки з Національною академією наук України, Київським, Львівським, Ужгородським, Чернівцьким, Харківським університетами, навчальними і науковими закладами Англії, Австрії, США, Канади, Італії, Німеччини, Туреччини, Чехії, Угорщини, Румунії, Польщі.

У ВІНОК КАМЕНЯРЕВІ

У державному історико-меморіальному (тепер такій його статус) музеї Олекси Довбуша експонується художньо-документальна виставка «Прикарпаття-Каменяреві», присвячена 141-й річниці від дня народження Івана Франка.

Її автор і організатор відомий історик - академік Володимир Грабовецький розповідає:

- Експозиція виставки побудована з кількох розділів. Це експонати, які я

збирав впродовж всього свого життя, вшановуючи пам'ять про велику людину нашого часу. Саме нашого часу, бо нині він серед нас, вдячних його нащадків. Він допомагає нам розбудувати молоду Українську державу, продовжувати її славі традиції.

Відвідувачі виставки, а це студенти Прикарпатського університету ім. В. Стефаніка, мешканці Івано-Франківська і його гості мають можливість ознайомитись з унікальною бібліотекою

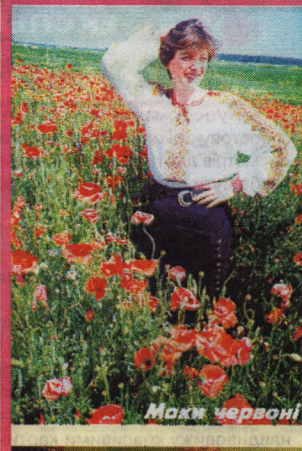
старих видань нашого славного земляка, його перекладами зарубіжних творів. Привертають увагу бібліографічні публікації з творчої спадщини Івана Франка, книга документальних фотографій письменника, окремі праці С. Щурата, Р. Горака, М. Кравця, В. Калиновича, матеріали міжнародного симпозиуму ЮНЕСКО, наукової конференції «Іван Франко - письменник, мислитель, борець за дружбу між народами», автореферати кандидатських і докторських дисертацій з творчості Каменяря.

Доповнюють експозицію довідники, путівники, буклети, книги, які розповідають про перебування письменника на Прикарпатті.

Викликає зацікавленість своєрідна Франкіана: живопис, графіка, скульптура, фотографія, художньо-меморіальні дошки, написи, пов'язані з іменем великого сина українського народу.

Виставка в музеї Олекси Довбуша є помітною подією в культурно-мистецькому житті Івано-Франківська.

Євген ГОРДИЦЯ

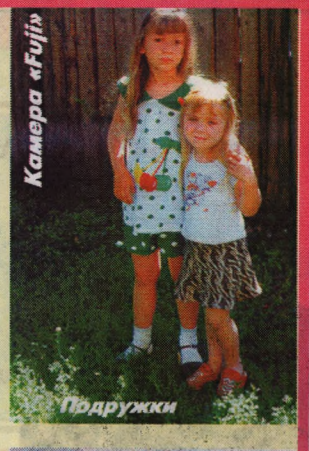

Мама червоної

МОВОЮ СВІТЛИМ

Фотографії учня 6-В класу школи-ліцею №23 Прикарпатського університету ім. В. Стефаніка, лауреата міжнародного фестивалю дитячих та юнацьких фотовиставок «Ташкент-91» Євгена Гордиці.

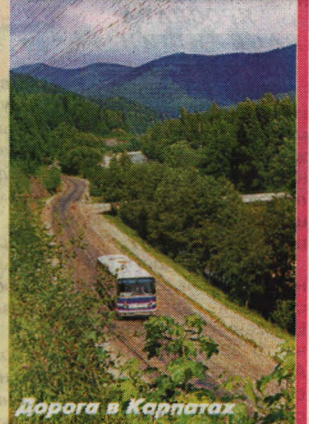

Камера «Fuji»

Подружки

Урок рідної мови

Дорога в Карпати

«Дзеркало ілюзій» - друга збірка поезій кандидата психологічних наук, доцента Прикарпатського університету імені Василя Стефаніка Зіновії Карпенко. Всього чотири десятки сторінок, що помережані віршами, скорше філософсько-психологічними роздумами про ціну її величності Істини. Болючий

проходить через власне ество, не може змінити оте «Я» на щось середнє «воно», бо лірична героїня мужня і вміє бути реалісткою:

Я розпізнаю, де межа цього небесного тривання: поляже каменем олжа на груди пісні, що востаннє вкладає мелодію в слова лукавих сольних

Істини. Інтровертність поезій висвітлює жіноче ество через серце, тому вириває із рядочків поезій чисто український образ Серця. Філософія серця поетеси підноситься ореолом терпіння:

Та сердечний резон - вболівати за когось, гамувати гординю й возносити честь.

Домінуючий образ серця у поезіях Зіни Карпенко йде до читача «...зрадливою кладочкою через безодню в світ означень і слів» «сердечною сповіддю». І навіть «перевдягнута Метафора» не завадила авторці сердцевий образ вознести у «Баладі про серце» до міфологічного живого образу, який синтезується у криху святість:

(наче серце з кристалю, слюди).

Поезія Зіни Карпенко, із її драматичною наснаженістю, по-своєму пропагує ціннісні виміри. Мистецтво її слова добре прослідковується у дистихах - з усіх існуючих строф найстаріша (дійшла до нас ще із часів давньоєгипетських написів). Тут мереживо вірша не багатослівне, а думкам і емоціям стільки простору:

Шепіт хвилині заколисусь совість: «Винен хтось інший». Лиш хто він є, хто він?!

Поезія має здатність рятувати: «когось» від «чогось», а то просто приносити хвилини щастя від прочитаного. Всі, хто доторкнувся до збірки поезії «Дзеркало ілюзій»,

Знайшли спасенний ірїй і грїх, і висоту.

Ярослава ВАСИЛИШИН

Не ілюзорна ціна Істини

(роздуми над збіркою поезій Зіни Карпенко «Дзеркало ілюзій»)

шлях до неї, бо часто треба пройти крізь дзеркало ілюзій самого життя. А дзеркало є дзеркало, дарма, що ілюзорне, а має здатність розбиватись від намагання перевірити його на міць, бо «...непевний притулок Ілюзії». Тема ілюзорного світосприйняття, що часто асоціюється з вірою у прихід «рахманного царства правди», вимальовується у вивершений образ ілюзії:

«Спочатку з'явилась ілюзія»...», але «Силове прикриття вуаллю ілюзії...» доростає до «...еземи зради, ряженої в луску химерних яв, видів, пророцтв...» У збірці чітко відчутна кордоцентрична скерованість на власне «Я»:

Я занадто оптимістка, щоб хвалити день ще однієї втрати. Таке пізнання світу, що променем проймає,

відображень. Власне, Зіновія Карпенко не відзеркалює життєві будні рефлекторно відтворюючи, а відображує, по-філософськи аналізуючи їх. Професійний психолог досить часто переломлює світовідображення, охоплюючи певні постави за Ясперсом (відомий психолог): зорові -

Прозираю крізь дощ...», слухові -

Велемовні уста фальшиві як фаніт. Слухайте стоголосу тишу і почуєте кожного, дотикові-

...І доганяють мене два крила, беручи, як дитину у сповитку».

Це наочні цілості, схоплені у синтезі із надчутливим серцем авторки. У такий спосіб вимальовується ілюзорний світ надій, мрій, сподівань, пізнаючи шлях до

ШКОЛА-ЛІЦЕЙ № 23 МАЄ ПОБРАТИМА У РУМУНІЇ

Школа-ліцей № 23 Прикарпатського університету ім. В. Стефаніка тепер матиме двійника. У румунському місті Сигеті 15 вересня відкриється аналогічна школа-ліцей з українською мовою викладання.

Приблизно два місяці тому школу-ліцей № 23 показали делегації з румунського повіту, яка перебувала з діловим візитом у нашій області. Результати цих оглядин були несподіваними: румуни конче захотіли створити такий же навчальний заклад у себе. Школі-ліцею №23 це було, безперечно, приємно, і вона погодилася взяти над ним свого роду шефство.

Справи йдуть до того, що ці два навчальні заклади стануть побратимами. Румунська сторона вже зробила до цього крок, приїхавши на першоревневу лінійку у наш ліцей. Вона запросила його керівництво взяти участь в уро-

Щасливий Ромчик Моцюк, який став першокласником школи-ліцею університету. Радісно на душі і в його мамі, Ірини Романівни, працівниці вузу.

чистому відкритті школи-ліцею в м. Сигеті. Тоді й буде офіційно підписано документ про форми співдружності між двома ліцеями.

Передбачається, що з боку іванофранківців румуни чекають найперше методичної допомоги. Наші педагоги допоможуть своїм колегам скорегувати навчальні плани, ознайомлять зі своїми програмами, підручниками, навчально-методичними посібниками. Акцент у навчанні буде робитися на глибоке вивчення української мови й літератури, історії, культури України, її традицій, адже тут готуватимуть майбутню українську еліту. Мабуть, і нашим педагогам буде що запозичити в румунської освіти. Наразі побажаймо обом ліцеям знайти спільну мову. А спільна мова для них - українська.

«Тижневик Галичини»

УКРАЇНА, ЯКУ Я ВИБИРАЮ

Сьогодні Україна схожа на заблудну дитину. Вона біжить, спотикається, падає, але встає, знову біжить, знову спотикається... Куди біжить? Вона, здається, й сама цього не знає. Можливо, її поведи сліпі, а може, надто часто прислухаються до сторонніх порад. А я тим часом думаю, чому, коли мама запитує, що я хочу від Миколая, думаю не про те, що хочу, а про те, що він може принести. Однак моя молодша сестричка ще вірить у його всемогутність і щиро обіцяє мамі бути слухняною, щоб Миколай приніс «Барбі». Вачу, як засмучуються мамині очі, як вона лагідно пестить її і каже, що багато дівчаток мріють про «Барбі», і може трапитись, у Миколая не вистачить ляльок на всіх.

А так хочеться, щоб вистачило. Щоб у цьому суспільстві люди могли працювати і працю цінувати так, як вона того варта. Щоб та свобода, про яку тепер так часто говорять, була справжньою. Для мене — це передусім життя без примусу, коли я буду автором свого життя, коли писатиму його сторінки так, як мені хочеться. Мое життя — моя приватна власність. І як нею розпорядитися — мені вирішувати. Кажуть, той, хто носить черевки, найкраще знає, де вони його тиснуть.

Можливо, шведь краще від інших вміє виправити взуття, але де саме і наскільки, знає лише той, хто його носить.

Хочу жити в суспільстві, де не обожнюють ідолів, не говорять хором, не радіють за наказом, не заохочують доносів, не переслідують оригінальність, де можна вільно говорити та сперечатися на будь-яку тему, відстоювати свою думку.

В нашому віці хочеш - не хочеш замислюєшся, яку дорогу в житті вибрати, ким стати, як реалізувати тебе. Все це так чи інакше пов'язане з тим, в якому суспільстві житимеш. Те, в якому жили мої діди і батьки, мене не приваблює: мабуть, кожен з нас за останні роки достатньо чув як про тоталітаризм, диктатуру, імперію, так і про демократію, свободу, незалежність. Це, власне, і є ті сосни, між якими людство блукає віками. Я вибираю демократію, яка хай навіть нічого не гарантує, але дає людям свободу. Тому в майбутньому я бачу Україну лише як демократичну державу.

Христина НАЗАРЧУК, випускниця школи-ліцею Прикарпатського університету

Alma Mater

Камера «Fuji»

**ЯРОСЛАВА
ВАСИЛИШИН** —
філолог

Живе в Івано-Франківську, працює в нашому університеті. Досліджує проблему національного в українській літературі. Недавно вийшла збірка її віршів. Про що міркує автор?

Мозаїка нашого буття на Землі надзвичайно складна і загадкова. Враження і відчуття хаосу часто заворожують нас. Але саме в ньому простежується найвища краса гармонії, варто захотіти і зуміти її бачити, пізнати, відчути.

Кожна мить — це параграф /§/ прожитого дня неповторний, як і саме життя. Без поспіху, без скептицизму пізнаймо його сюрреалістичні картини, які дарують нам надію на любов Вищого Розуму до її величності ЛЮДИНИ.

Пропонуємо вашій увазі один із віршів поетеси.

ПАТРІОТИ

Правозахиснику Михайлу
Осадчому присвячується

Катаракта тьми, близька сестра
полуди,
Затягала в темні серця та й уми.
І здавалось, що до ясного полудня
Тендітні душі не дотягнем у мороку
пільми.

Згорали у борні братове ясночолі,
Тільки у попіл чи у пил не впав ніхто.
Зорею сходилася воля до свободи
Крізь віки козацькі на мужності чоло.

У полоні грат невольними не стали,
Бо на сонце волі ланцюг не закував.
Сини й брати з свободою вінчались,
Й тюремне вічко научене мовчати.

Яскравим німбом віра восходила -
Торкалась кожного у твердості своїй:
Безсилями ставали зрадників зміни
жала,
Коли життя ми скапали на свічку у
борні,

Гонорарів за це у долі не просили,
А карцер часто був найбільший
гонорар...

Катам всі муки наші ми простили -
Бо гордо вросівав Україну вітвар.

СЛОВОМ ПОЕТИЧНИМ І НАУКОВИМ

Прикарпатський університет у своїх стінах плекас не тільки науково-педагогічну зміну, але й нове покоління української поезії, успадкувавши в цьому традицію ще від Івано-Франківського педінституту, студентами і співробітниками якого були знамі майстри поетичного слова (Степан Пушкі, Ярослав Дорошенко, Марія Бабій, Юрій Винничук, Павло Нісонецький, Володимир Качкан та інші). За час свого існування університет виховав у своїх стінах не без сприяння редакції газети «Альма Матер» та літстудії «Зав'язь» при ній когорту молодих цікавих поетів. Частина з них працює на трудовій ниві в різних кутках України, не полишаючи творчого ремесла (Світлана Бреславська, Василь Мороз, Володимир Єшкілев, Ярослав Танчак, Люся Малкович, Галина Ільєва, Іван Андрусак, Ігор Зелез, Наталя Букавін, Ольга Васків та інші). Друга частина — продовжує працювати або студії в аспірантурі у рідному вузі. Особливо знаменним для цієї категорії є видання ними у наш скрутний час поетичних книг, які варто хоча б назвати: «Гердани» та «Апологетика на світанку» викладачів кафедри української літератури Ольги Слоцької та Степана Процюка, «Просвітлені силуети» і «Слова свого не остуджу» викладачів кафедри німецької філології Марії Ткачівської та Марії Турчин, «Візіі спасіння» та «Дзеркало ілюзій» — дві книги викладача кафедри дошкільної психології і докторанта інституту післядипломної освіти Зіновія Карпенко, «Парк на схилі» і «Східний цикл» аспірантів Галини Петросаняк та Богдана Козака, «Живіть у Любові» інженера лабораторії кафедри фізики твердого тіла Любомира Кліца, «Нумізматыка вирію» головного бібліотекаря бібліотеки Олега Гуцуляка, «Коло вікна» студентки історичного факультету, члена Спілки письменників України Оксани Гаркуші.

Варто також відмітити, що Галина Петросаняк за свою творчість удостоєна літературної премії «Академії Бу-Ба-Бу», що була їй вручена 7 березня цього року на урочистостях в університеті «Киево-Могилянська Академія», а Оксана Гаркуша — лауреат премії видавництва «Смолоскип». Окрім цього, Галина Петросаняк, Олег Гуцуляк і Степан Процюк запрошені і прийняті у члени елітарної творчої спілки — Асоціації Українських Письменників (АУП).

Богдан ФЕДОРЧУК

ЕКСПЕДИЦІЯ ЗГАДУЮЧИ ЛІТО...

Кажуть, романтиком нині бути не модно. Але студенти — філологи спростовують цю думку. Ще б пак! На власні кошти поїхати за тисячу кілометрів для проходження практики погодитися не кожен. Для цього треба бути студентом і мати такого наставника, як доцент Ярослав Мельник.

Багато сил фізичних, і не тільки, коштувала організація експедиції до музею-заповідника «Михайлівське» Псковської області для проходження фольклорно-діалектологічної практики студентами слов'янської філології.

Але всі організаційні митарства позаду і ось дівчата й хлопці на землі, зв'язані з перебуванням Олександра Пушкіна. Крім збирання місцевих діалектів і фольклору — посильна допомога музею. Звичайно, крім роботи, був і відпочинок, екскурсії, походи до лісу по гриби та ягоди, купання в мальовничому озері та милування надивовижу красивими картинами михайлівської природи. Деякі з них, шановний читачу, тобі пропонує переглянути Іван Тимінський — учасник експедиції, колишній випускник того ж факультету.

СТУДЕНТИ ПРАЦЮВАЛИ ВИХОВАТЕЛЯМИ

У цьому симпатичному котеджі спортивно-оздоровчого комплексу «Смерічка» Прикарпатського університету (с. Микучин) нинішнього літа відпочивали діти, які потерпіли від чорнобильського лиха. Адміністративно-господарська частина вузу подбала, аби усім тут було зручно весело, за-тишно.

ВІДЗНАЧЕНО ЧАСОПИС «Alma Mater»

За підсумками конкурсу «Івано-Франківськ: вчора, сьогодні, завтра», організованого з ініціативи обласної організації Спілки журналістів України і прив'язаного до Дня міста, часопис «Alma Mater» нагороджений грамотою Івано-Франківського міськвиконкому.

У тематичному номері були вміщені матеріали про життя університету і його школи-лицею, добірка фотографій і малюнків, вірш «Де Бистриць дзвінкі межиріччя», додаток — дитяча газета «Чугайстер» (випуск №12). Окрема сторінка розповідає про майбутню студентську еліту. Це роз-

думи про співпрацю вузу і підшефного навчального закладу ректора нашого університету академіка п. Віталія Кононенка.

Грамоту колективу редакції вручив голова департаменту з гуманітарних питань міськвиконкому п. Любомир Бабій.

Надія СТРИНАДЮК

Боднарчук Н. Скарби духовності в кабінеті українознавства: (Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаніка) / Вісті з України. - 1995. - 25-31 трав. - С. 10.

Ваксильченко Г. Наука теж має свій погляд на територію (Міжнарод. наук. конф. в Івано-Франківську «Укр.-польс. зв'язки у ХХ ст.» / Зах. кур'єр. - 1996. - 22 лист. - С. 1. 6.

Вітаємо із званням академіка! (Ректор Прикарпат. ун-ту, доктор філол. наук, професор В. Кононенко став дійсним членом держ. Академії пед. наук України) / Поліття. - 1994. - Квітень. - №13.

Гаврилів Б., Говера Я. Кабінет історії України та її Збройних Сил. - Івано-Франківськ, 1993.

Гаврилів Б. та ін. Музей освіти Прикарпаття. - Івано-Франківськ, 1995. 13 с.

Говор В. Крила Прикарпат. ун-ту: (Про зустріч колективу тижневика «Освіта» з педагогами Прикарпат. ун-ту) / Освіта. - 1994. - 23 лист. - С. 8-9.

Грабовецький В. та ін. Шануймо високе ім'я - університет (Зах. кур'єр. - 1997 23 трав. - С. 6.

На сторінках преси

Гуцуляк О. Надійний супутник і помічник // Alma Mater. - 1993. - квіт.-трав. - № 6-9.

Дідик О. Науки стане більше (Наук.-дослід. інст-т українознавства відкрився на базі Прикарпат. ун-ту) / Зах. кур'єр. - 1996. - 20 груд. - С. 1.

Дяків С. Майбутнє України починається сьогодні (Про Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаніка) / Укр. слово. - 1996. - 12 груд. - С. 14.

Зустріч у Прикарпатті: У Прикарпат. ун-ті відкрили пам'ятник В. Стефаніку... / Освіта. - 1995. - 25 січ. - С. 1.

Іванцев І. «Учіться, брати мої...»: (Про рівень навчально-виховного процесу в Прикарпат. ун-ті) / Зах. кур'єр. - 1997. - 18 трав. - 1 серп.

Кононенко В. Правила прийому визначає сам вуз / Галичина. - 1993. - 2 лип.

Кононенко В. Шасти вам, наші юні друзі! (Початок учбового року - привітання) / Alma Mater. - 1993. - Вересень.

Лисенко Н. Блискуче поповнення педагогів: (Прикарпат. ун-т) / Світ молоді. - 1993. - 25 черв.

Лупейко В. Прикарпатський, світку ти наш! / Нотатки колишнього випускника про Прикарпат. ун-т сьогодні // Освіта. - 1996. - 4 груд. С. 5.

Морріс Соня. Бажаю якнайкращих успіхів і щиро вірю - вони будуть! (Про роботу делегації канадських науковців, що працюють в Прикарпат. ун-ті) // Поліття. - 1995. - 27 лист.

Свицяк О. Будемо юристами: Нова спеціальність (в Прикарпат. ун-ті) // Alma Mater. - 1992. - 17 вересня.

Місто, в якому ти вчишся і живеш

Світліни Марії Яричківської, Ореста Луцького, Богдана Палюги та учня 6-го класу школи-лицею Прикарпатського університету Євгена Гордиці.

Фотосалон-лабораторія «Fuji», вул. Шевченка, 4, директор Веніамін Марченко. Фотостудія редакції газети «Alma Mater» «Світлинка», тел. 4-16, кабінет 102

Засновник видання - Прикарпатський університет ім. Василя Стефаніка (ректор - академік АПН України, доктор філологічних наук, професор **Віталій Кононенко**).

Над номером працювали: науковий редактор - професор **Володимир Полек**, літературний редактор - **Богдан Михайлюк**, редактор відділу інформації і реклами - **Надія Стринадюк**, кореспонденти - **Іван Тимінський**, **Марія Яричківська**, оформлення **Богдана Палюги**.

Газета зареєстрована обласним управлінням по пресі 3.01.1994р. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 216, серія ІФ

Alma Mater вересень '97
1-2 (158-159) Головний редактор **Євген ГОРДИЦЯ**

Редація залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Автори публікацій відповідають за добір, точність і об'єктивність наведених фактів. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції

Набір і комп'ютерна верстка фірми «КОНТАКТ» **Олександр Новаковський і Віктор Семчук** м.Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 20 Директор **Богдан Мелень**

Друк АТ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» підписано до друку 11.09.1997р.

Наша адреса:
Заходьте - м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, каб. 102, 102а (від з вул. Пушкіна)
Пишіть - м. Івано-Франківськ, головпочтамт, а/с 27
Дзвоніть - 96-416